

Zamyslenie

V roku 2001 som bola na liečení v Bardejove. Navštevovala som popri tom okolité historické mestečká, okrem iných i Kežmarok. Môj pocit z nich a najmä z Kežmarku bol zvláštny. Na jednej strane dýchala z neho minulosť, ktorá sa zdala byť v tých časoch živá a podnetná. Zvlášť z pôsobenia Štúrovcov v tomto meste. Dnes už akoby stratená, mŕtva, prázdna pocitovo takmer bez života. Jediné, čo sa zdalo byť pulzujúce životom, boli neďaleké rómske osídlenia. Ostával mi z toho čudno-zvláštny smutný pocit na duši a nostalgia.

Vošla som do veľkého gotického kostola, vstup bol zboku. Po ľavej strane bol stolík s pohľadnicami, knihami a obrázkami, pri ktorom stála pani, čo strážila kostol a po pravej strane ma vítala pred mohutným stĺpom nádherná gotická madona s usmievavou tvárou.

Kostol bol priestranný a bola som v ňom s touto pani sama. Poprosila som ju, či by som mohla zaspievať Ave Mariu. Bola som uchvátená nádhernou akustikou baziliky. Pani bola veľmi nadšená a dojatá. Začala mi rozprávať o tej úžasnej soche. V nejakej nie tak dávnej dobe, nepamätám si kedy presne, tu táto madona nestála. Miestny kostolník však mal zvláštny sen, v ktorom sa mu o nej snívalo. Sen ho vyzýval, že sa táto socha nachádza zamurovaná v stene kostola a bolo mu ukázané konkrétne miesto. Samozrejme nikto mu neveril. Ale, keď sa mu sníval sen tretíkrát, tak predsa len skúsili zaťať do tej steny a div divúci, v múroch bola skutočne zamurovaná nádherná veľká gotická madona, ktorá bola úplne bez poškodenia. Nevie sa, či bola zamurovaná kvôli tureckému obliehaniu, alebo počas reformácie, keď i tento kostol bol na nejaký čas vlastnený protestantskými veriacimi.

A tak nadšená i ja z celej tejto povznášajúcej situácie z krásnej akustiky a zázračného príbehu som zatúžila po obrázku tej madony, ale žiaľ na pohľadniciach nebola. Pani mi však slúbila, že ju dá odfoťiť a fotografiu mi pošle. Tiež sa pokúsi pána dekana osloviť, aby schválil koncert Ave Maria. Svoj sľub splnila a fotografiu mi poslala, v liste opäť prejavila nadšenie z môjho spevu, ale i žiaľ smutnejšiu správu, že dekan koncert neschválil, lebo tam moc katolíckych veriacich niet, väčšina obyvateľstva je rómska alebo evanjelického vierovyznania.

Tento príbeh tak trochu úzko súvisí s mojím životom. Prvý krát som počula Ave Máriu spievať ako šestnásťročná v kostole sv. Trojice v Bratislave na svadbe členov Lúčnice. Za komunistov to nebolo vôbec ľahké také niečo počuť. O tom svedčí i fakt, keď som potom ako osemnásťročná chcela na strednej škole Ave Máriu spievať, tak jedna viac komunistická učiteľka sa nad tým pohoršovala a moc si nenechala vysvetliť, že predsa ide o umenie. Svadba bola pre mňa povznášajúca nielen tým, že na mňa Trnavského Ave Maria v podaní jednej členky zboru hlboko zapôsobila, akoby sa predou mnou otvorilo čosi posvätné krehké, ale i tým, že sme na svadbe spievali Locus iste od Antona Brucknera, ktoré svojimi tónmi priam nesie do nebeských sfér. Vybavujem si ten pocit, akoby som cítila okolo nej a nad ňou čisté svetlo, v ktorom sa kúpe jej životný éter, keď tú Ave Máriu spievala. Verím tomu, že sa vždy pri speve tohto textu niečo odohráva. Nečudo, že skoro každý skladateľ má svoju Ave Máriu a dokonca i protestantskí skladatelia, len príp. s iným textom – veď prvá časť sú slová priamo z biblického Zvestovania. Mnohých evanjelických skladateľov i

básnikov, ktorí sú silne cítiaci vo svojej duši, oslovuje mariánska tematika – napr. Viliam Figuš Bystrý vo svojej piesni "Zdravas buď Mária" alebo básnik Pavol Ország Hviezdoslav v krásnej básni „Pred Madonou sixtínskou“. A tak som si samozrejme vyprosila noty tejto Trnavskej Ave Márie a ona bola mojou prvou Ave Máriou. S nadšením som ju spievala fascinovaná možnosťou vyniesť sa do dvojčiarkovaného „a“ vo vrchole piesne. Dnes mám už úctyhodnú zbierku. S láskou ich spievam a ťažko z nich vyberať, lebo jedna je krajšia ako druhá. Spravila som pomerne veľa koncertov Ave Márií. V Malackách, kde som spontánne dostala od vtedajšieho pána dekana prvý honorár a nádhernú kyticu bielych ruží, bola oproti rozeta, cez ktorú presvitало svetlo. Keď mi podal tú kyticu a to svetlo prirodzeného dňa svietiace na mňa a ten posväcujúci zážitok ľudí – vtedy som pocítila – to som ja, to je môj život. Žiaľ dnes už nemám vôľu, neustále sa prosíkať o tieto koncerty. Možno i podvedome cítim, že je to už i stále ťažšie. Od niektorých vyššie postavených duchovných dostávam arogantné reakcie alebo odpovede typu - „Kostol si chceme ponechať pre modlitbu“. Akoby neplatilo to, čo som našla ako výslovne napísané v jednom mariánskom katolíckom spevníčku z prvej republiky: „Kto spieva, dvakrát sa modlí“. Tak mi predsa ostáva veriť, že budem, ešte kým mám hlas, pozvaná a prijatá v nejakom kostole spievať alebo, že sa nájde dobrá priateľská duša, ktorá podobný koncert zorganizuje. Lebo bez možnosti vyspevovať to mariánske v sebe mi nemožno žiť. Zatiaľ s čo najväčšou láskou a úctou k tomuto impulzu, budem organizovať umelecké podujatia na mojom dome, ktorý je i vysvätený ako katolícky kostolík, lebo pred mojou kúpou a i teraz sa v ňom odohrávajú občas omše alebo ekumenické podujatia.

Perla Perpetua Voberová